

Fractie:

Kamerlid:

Vraagnr:

Q: Hoe is het toezicht op de GGD'en geregeld voor het testen en bco?

- De IGJ voert het toezicht uit op de bco werkzaamheden van de GGD'en.
- Voor de zomer is de IGJ gestart met haar onderzoek naar de kwaliteit van het testen en BCO bij de GGD'en.
- In de maanden juli en augustus zijn de regionale GGD'en bezocht.
- De uitkomsten van dit onderzoek worden in het najaar verwacht.

Q: Is het mogelijk drempelwaarden te ontwikkelen waaruit maatregelen kunnen voortvloeien?

(vanwege vraag 5.1.2e 5.1.2e aan MVWS)

- Ik begrijp deze wens heel goed vanuit de steden.
- Op dit moment werkt het dashboard al met signaalwaarden voor een aantal indicatoren.
- We zijn bezig om het aantal signaalwaarden uit te breiden en deze ook te specificeren per regio.
- De signaalwaarde dienen als een alarmbel, waarbij alle cijfers in samenhang tot elkaar bekeken worden.
- Maatregelen vloeien niet rechtstreeks voort uit het dashboard, maar vragen altijd om integrale politiek weging.
- En daarnaast wordt niet alleen het gezondheidsperspectief maar ook het maatschappelijk en economisch perspectief gewogen.

(4e en 5e bullet uit kamerbrief 20 mei jl. over de controlestrategie)

Q: Is er sprake van een tweede golf?

- Het staat vast dat het aantal besmettingen toeneemt.
- Of we in een tweede golf zitten, kunnen we natuurlijk pas achteraf vaststellen.
- Wel hebben we ons zicht op het virus enorm versterkt. We laten ons steeds meer testen en we sporen ook steeds meer infecties op.
- Ook is het aantal ziekenhuis- en IC-opnamen op dit moment laag.
- Maar het blijft van het allergrootste belang om met elkaar dit virus te blijven bestrijden.
- Want alleen zo kunnen we verdere verspreiding tegen gaan.

Fractie:

Kamerlid:

Vraagnr:

Q: Er worden steeds meer vraagtekens gesteld bij de adviezen van OMT/RIVM (zelfs door bv Aboutaleb).

Begrijpt u dat?

- Het OMT/RIVM, de experts en wetenschappers, geven een advies dat gebaseerd is op wetenschappelijke inzichten waarbij zij alles wat bekend is over het virus en de epidemiologie gebruiken
- Het is een groot goed dat wij daarvoor het landelijk coördinatiecentrum bij het RIVM en het outbreak management team, waarin de beste experts uit de diverse vakgebieden zitten, tot onze beschikking hebben
- Daar kan de bestuurder zijn eigen bestuurlijke afweging over maken
- Het is niet erg is als een advies van het OMT tot debat leidt, de bestuurlijke weging kan immers regionaal verschillen
- De wetenschap is per definitie in beweging, zeker bij dit nieuwe virus waar steeds meer over bekend wordt
- Wetenschap is per definitie grijs, met nuances
Maar maatregelen moeten liefst heel concreet en duidelijk zijn en niet al te genuanceerd
Wij proberen al onze stappen, en waarop deze zijn gebaseerd, zo goed mogelijk uit te leggen.

Wanneer komt wat in het dashboard richting 1 september?

- In de periode tot 1 september ligt de focus op het verbeteren en in meer detail aanbrenge van de bestaande tegels.
- Bijvoorbeeld:
 - De vertraging tussen het moment dat het RIVM de gegevens publiceert en het moment dat het dashboard een update krijgt, moet zo klein mogelijk worden.
 - De rioolwaterdata worden in meer detail weergegeven.
 - Het is straks mogelijk om de trendgrafieken in te zoomen naar bijvoorbeeld de laatste week of maand.
- Vervolgens gaan we stap voor stap de volgende tegels ontwikkelen en vullen.
- Hierbij is betrouwbaarheid en nauwkeurigheid vereist. Kwaliteit gaat hier dus voor snelheid.
- Het dashboard zal ook daarna permanent in ontwikkeling blijven als dat nodig is.

Hoe zit het met signaleringswaarden?

- Het is van groot belang dat we de verschillende indicatoren in samenhang bekijken.
- Signaalwaarden zijn alarmbellen, dan moeten we extra alert zijn.
- Op het dashboard zijn al signaalwaarden opgenomen voor de IC-opnames, ziekenhuisopnames en het reproductiegetal.
- Voor de overige tegels is het ingewikkelder om een signaalwaarde vast te stellen.
- Bijvoorbeeld, bij positieve testuitslagen zit er verschil in de leeftijd van geteste personen. Een positieve testuitslag bij een oudere heeft veel meer impact dan een positieve uitslag bij een jongvolwassene.
- Ik blijf met het RIVM in gesprek over het ontwikkelen van signaalwaarden.
- Daarbij is het dus zoeken naar een balans tussen eenduidigheid en de complexe werkelijkheid.

Wat is er de afgelopen weken gewijzigd in het dashboard?

- De afgelopen weken lag de primaire focus op het verbeteren en in meer detail aanbrenge van de bestaande tegels.
- Toegevoegd:
 - Pagina opent nu met een stuk duiding.
 - Absoluut aantal positief geteste mensen
 - Absoluut aantal vermoedelijke besmettingen
 - Absoluut aantal besmette verpleeghuislocaties
 - Trendgrafiek aantal besmettelijke personen
 - Trendgrafiek rioolwaterdata
 - Zoeken op gemeente in veiligheidsregio
 - Cijferverantwoording toegevoegd.
 - Groot aantal detailverbeteringen in zowel communicatie als architectuur.

Wat is de stand van zaken met betrekking tot de rioolwater metingen?

- We krijgen wekelijks op dinsdag nieuwe cijfers van het RIVM.
- De riool data op het dashboard is op 4 augustus geüpdatet. Het betreft data uit 28 meetpunten die gaan over de periode tot en met 1 augustus
- Het RIVM is bezig met de opschaling naar data over 80 meetpunten en vervolgens alle installaties (> 300)
- De 80 meetpunten worden al bemonsterd. Ik verwacht deze maand nog die gegevens op het dashboard te tonen.

**Hoe zorgt u ervoor dat het dashboard en het RIVM
gelijktijdig publiceren (single point of information)?**

- Op dit moment zit er inderdaad vertragingstijd tussen het moment waarop RIVM zijn data publiceert en het moment waarop het dashboard wordt bijgewerkt.
- Dat heeft te maken met verschillende controleerstappen die vanuit het dashboard doorlopen moeten worden.
- Er wordt momenteel hard gewerkt om dit processen zoveel mogelijk te automatiseren, zodat de vertragingstijd zo kort mogelijk wordt.
- Op 1 september zal de vertragingstijd geminimaliseerd zijn waardoor we om 15h de cijfers op het dashboard kunnen publiceren.

Q: Hoe wordt verplicht testen en verplichte thuisquarantaine gehandhaafd in Duitsland?

- Mensen, die in de 14 dagen voor binnenkomst in een risicogebied zijn geweest, zijn verplicht zich te melden bij de GGD.
- Er zijn controles en boetes kunnen worden opgelegd in geval van niet-naleving van de regels. Federale politie helpt bij de controle. Er zijn steekproeven gepland.
- Voor directe binnenkomst uit risicogebieden per vliegtuig, schip, trein of bus moeten reizigers een kaart invullen.
- Deze kaarten bevatten ook informatie over symptomen en bestaande testresultaten. De kaarten worden verzameld door het transportbedrijf en doorgegeven aan de GGD op de woonplaats of bestemming van de reizigers in Duitsland (tenzij een negatief testresultaat nog niet is bewezen).
- De GGD voert vervolgens steekproeven uit om te quarantaine te controleren. Iedereen die een kaart heeft ingevuld hoeft zich niet bij de GGD te melden.

Q: Welke maatregelen neemt België voor reizigers uit risicogebieden?

- Voor niet-essentiële reizen vanuit oranje gebieden naar België geldt een advies (geen verplichting) tot testen en zelfquarantaine.
- Voor niet-essentiële reizen vanuit rode gebieden naar België geldt een verplichting tot testen en zelfquarantaine
- Het niet voldoen aan deze verplichting is strafbaar en kan dus met een strafrechtelijke sanctie worden gehandhaafd
- Per 1 augustus zijn grosso modo alle reizigers naar België verplicht het elektronische formulier "Public Health Passenger Locator Form" in te vullen.
- Deze gegevens (o.a. contactinformatie, reisgeschiedenis, etc.) worden opgeslagen in een database in beheer van FOD Volksgezondheid.
- Reizigers (alle nationaliteiten) uit rode gebieden ontvangen een activatiecode om zich te laten testen bij een testlocatie.
- In België wordt niet getest op aanwezigheid van het COVID-19-virus bij aankomst op de luchthaven. Deze maatregel is overwogen, maar niet ingevoerd.
- Het opzetten van teststraten op luchthavens is op dit moment dan ook niet aan de orde.
- Uitzondering op deze regel in een initiatief in de provincie Antwerpen waarbij een teststraat wordt gerealiseerd voor niet-symptomatische personen die afkomstig zijn uit het buitenland.

- Dit om de reguliere test-capaciteit via huisartsen en ziekenhuizen, bedoeld voor personen met symptomen, niet te belasten.
- Knelpunt bij het opzetten van teststraten is de snelheid waarmee de testresultaten aan mensen gecommuniceerd kunnen worden.
- De politie heeft om privacy redenen geen toegang tot de database van de FOD Volksgezondheid en kan dus niet proactief handhaven (langs de deuren) op de verplichte quarantaine. Handhaving zal dus afhangen van meldingen van incidenten.
- Bovenstaande is pas staand beleid per 1 augustus en moet zich nog in de praktijk nog gaan uitwijzen.
- Het verbod op niet-essentiële reizen vanuit rode gebieden geldt daarentegen al sinds 11 juli (inwerkingtreding ministerieel besluit).

Q: Nederland is door Europa (ECDC) op oranje gezet, hoe kan dat?

- Het Europees centrum voor Infectieziekten (ECDC) heeft de provincies Zuid-Holland en Zeeland op oranje gezet
- Zij zetten een gebied op oranje wanneer het aantal besmettingen boven de 20 per 100.000 inwoners was over de afgelopen twee weken

- Het (NLse) dashboard coronavirus geeft het aantal besmettingen per 100.000 inwoners op één dag weer. De waarde gebruikt door de ECDC is het aantal besmettingen per 100.000 inwoners over de afgelopen 14 dagen.
- Het ECDC geeft dus een andere waarde weer dan de waarde die is gebruikt in het (NLse) dashboard coronavirus (langere tijdsperiode).
- Of andere landen hierdoor een negatief reisadvies voor Nederland afgeven is aan deze landen zelf en afhankelijk van de criteria die zij hanteren voor een negatief reisadvies

Fractie:

Kamerlid:

Vraagnr:

Q: Hoe verhoudt zich dit tot Duitsland? Daar zijn controles op vliegvelden toch wel verplicht?

- Iedereen die op vakantie was in het buitenland kan in Duitsland ongeacht symptomen sinds 1 augustus uiterlijk 72 uur na binnenkomst gratis een test krijgen. Deze test kan zowel bij de huisarts of bij de GGD en op specifieke teststations worden afgenomen.

- Op dit moment geldt in Duitsland een 14-daagse quarantaineplicht voor mensen die uit een risicogebied komen.
- Vanaf 8 augustus geldt een testplicht voor iedereen die uit een risicogebied naar Duitsland komt en geen negatief testbewijs op binnenkomst heeft. Lijst met risicogebieden: <https://www.rki.de/covid-19-risikogebiete>.
- Op Duitse luchthavens zullen alle passagiers uit risicogebieden worden getest als ze geen negatief testbewijs kunnen laten zien. Daar zijn nu al over de hele linie testfaciliteiten op luchthavens. De verantwoordelijkheid voor de uitvoering ligt bij de deelstaten. Teststations worden georganiseerd door de GGD.
- Bij binnenkomst via trein of auto is het voornemen om steekproefsgewijs reizigers te testen. Langs de autowegen en op treinstations worden momenteel ook testfaciliteiten opgezet.
- Mensen, die in de 14 dagen voor binnenkomst in een risicogebied zijn geweest, zijn verplicht zich te melden bij de GGD. Er zijn controles en boetes kunnen worden opgelegd in geval van niet-naleving van de regels. Federale politie helpt bij de controle.
- De huidige quarantaineplicht en de testplicht geldt niet voor 'grensoverschrijdende pendelaars' (bv grenswerkers), regulering op deelstaat-niveau.

Q: Waarom zet Nederland Turkije niet op geel? Heeft Duitsland wel gedaan. Wat betekent dit voor Turkije en EU inreisverbod (moet van JenV komen?)

A:

- Duitsland heeft op 4/8 in hun reisadvies voor deze regio de waarschuwing daar niet heen te reizen versoepeld. Dit geldt niet voor omgekeerd verkeer (Turken naar Duitsland), het inreisverbod voor mensen van buiten de EU blijft staan.
- Het ministerie van Buitenlandse Zaken houdt voor de reisadviezen nauw contact met het RIVM. Zij geven advies over de gezondheidsrisico's.
- Gezien het oplopende aantal besmettingen in Nederland, is dit wat mij betreft niet het moment om reisadviezen buiten Europa te versoepelen. De Duitsers hebben daarin een eigen afweging gemaakt.
- Bovendien ligt het niet voor de hand om bij landen waarvoor de EU inreisbeperkingen heeft, wel aan te geven dat Nederlandse toeristen daar naar toe kunnen reizen.

Q: Waarom moet je in thuisquarantaine als je uit een oranje gebied komt , maar hoeft dat niet wanneer je een besmet persoon in de kroeg tegenkwam?

- Mensen die terugkeren uit een risicogebied hebben een hoger risico op besmetting, omdat in de omgeving waar zij zijn geweest meer besmettingen waren
- Het daadwerkelijke gelopen risico zal verschillen per reiziger, omdat het afhankelijk is van verschillende factoren, zoals het bezoeken van drukke plekken en de mate van contact met de lokale bevolking
- De aanname hierbij is dat het risico in deze gebieden groter is dan in Nederland, omdat mogelijk op meerdere momenten contact is geweest met een besmet persoon tijdens het verblijf in het risicoland
- Vanwege dit risico geldt het dringend advies tot 14 dagen thuisquarantaine bij aankomst in Nederland
- Wanneer iemand risico op besmetting heeft gelopen in Nederland, is het gelopen risico vaak precies na te gaan via bron- en contactonderzoek
- Wanneer dit contact op afstand of vluchtig is geweest (op meer dan 1,5 meter afstand of korter dan 15 min), wordt het gelopen risico laag ingeschat en hoeft de persoon niet in thuisquarantaine.

Q: Al veel Nederlanders zijn teruggekeerd van vakantie of oranjereisgebieden. Loopt u met de maatregelen niet achter de feiten aan?

- Nee

- Er gold al een dringend advies tot thuisquarantaine, weliswaar niet juridisch verplicht maar wel een verplichting die je hebt naar je medemensen toe.
- Als jij ervoor kiest om daarheen te reizen, dan moet je ook de consequentie dragen en je terug in Nederland aan de quarantaine afspraken houden.
- We hebben trouwens geen signalen dat mensen die terugkomen van vakantie uit een 'oranje' land nu het virus op grote schaal verspreiden (Bron RIVM)
- Wel zien we in de BCO cijfers dat er een toename is in het aantal mensen dat positief test en een reishistorie heeft.
- Omdat we ook weten dat niet iedereen zich netjes aan de quarantaine houdt willen we extra stappen nemen
- De mogelijkheid om je vrijwillig te laten testen direct als je terug bent is daar een van.
- En het geeft ook zicht op hoeveel mensen er positief terugkomen uit 'een oranje land.
- Het is een en-en, thuisquarantaine EN extra maatregelen want we willen echt voorkomen dat we straks door reisbewegingen veel meer besmettingen krijgen.

Q: Hoe gaat u ervoor zorgen dat mensen die naar 'oranje' landen zijn geweest zich beter aan de quarantaineregels gaan houden?

- Laat ik eerst zeggen dat het heel erg belangrijk is dat mensen die terugkomen uit een risicogebied in thuisquarantaine gaan.
- In maart hebben we gezien dat mensen die terugkeerden uit Italië en Oostenrijk het virus met zich meebrachten.
- Quarantaine is weliswaar geen wettelijke verplichting maar wel een morele verplichting naar de mensen om je heen.
- We begrijpen ook dat het natuurlijk heel vervelend is als je terugkomt van vakantie.
- Zeker als een gebied onverwacht van geel naar oranje schiet tijdens de vakantie.
- Verder is er contact met vertegenwoordigers van scholen en werkgevers, zodat ook zij kunnen bijdragen in de naleving van de thuisquarantaine door hun scholieren en werknemers. Ook deze partijen geven aan natuurlijk te willen voorkomen dat het virus zich bij hen verspreid.
- Via alle vervoersmodaliteiten wordt er gecommuniceerd over het dringend advies tot thuisquarantaine.
 - Kom je met de auto binnen dan staat dit op matrixborden langs de weg en bij pompstations.
 - Kom je met de trein vanuit Antwerpen dan tref je deze boodschap aan op de vertrekstations.

- En op de luchthavens wijst de GGD inkomende reizigers uit oranje gebied hier expliciet op.
- We starten volgende week met een eerste teststraat op Schiphol waar iedereen die terugkomt uit een land of gebied met verhoogde corona risico's getest kan worden. Ook om te zien hoeveel mensen er nou zonder klachten, want met klachten mag je sowieso niet vliegen, toch positief testen als ze uit zo'n land terugkomen.
- We maken voor deze mensen gelijk een afspraak voor een week later, voor de tweede (controle) test.
- Dit vervangt de quarantaine niet maar kan wel helpen in de naleving ervan.
- Tot slot gaan we ook mensen nabellen die terugreizen uit oranje gebied om ze te vragen of ze in quarantaine zijn gegaan en, zo nee, ze te verzoeken om dit alsnog te doen. Er is hier een vorm van registratie voor nodig, dit gaan we doen met behulp van de passagierslijsten die we opvragen waar dat mogelijk is.

Q: Hoe worden de controles op Schiphol geregeld?

- Op Schiphol wordt een teststraat ingericht waar mensen die terugkomen uit landen die vanwege corona een oranje reisadvies hebben zich kunnen laten testen.
- Als mensen uit het vliegtuig komen krijgen ze nu al een brief met het dringende advies om in thuisquarantaine te gaan.
- Dat blijft zo.
- Daar zal vanaf volgende week ook de mogelijkheid bij komen dat zij zich in de aankomsthal kunnen laten testen.
- Mensen van de GGD zullen iedereen proactief benaderen en de weg wijzen naar de teststraat.
- Daar worden mensen dan direct getest en er nogmaals op gewezen dat ze in thuisquarantaine moeten gaan, als ze de negatieve uitslag krijgen wordt hen ook meteen een tweede test aangeboden voor 7 dagen later. Als ook die negatief is mag de quarantaine worden opgeheven.

Q: Waarom zijn de controles niet verplicht?

- Op dit moment is er geen aanleiding om dit te verplichten, bovendien kan het ook niet.
- Omdat een test een ingreep op de persoonlijke integriteit is, kan dit slechts bij heel hoge uitzondering verplicht worden.
- Door deel te nemen pak je eigen verantwoordelijkheid, je doet het niet alleen voor jezelf maar juist voor de (kwetsbare) mensen om je heen.
- We willen allemaal de mogelijkheden die we nu hebben behouden, dat kan alleen als we samen zorgen dat corona onder controle blijft.

Q: Waarom wel controles op Schiphol en niet op andere luchthavens/stations/ferryhavens/landsgrenzen?

Willekeur? Symboolmaatregel?

- We moeten ergens beginnen, en om zo snel mogelijk te kunnen starten beginnen we op Schiphol.
- Op Schiphol komen verreweg de meeste reizigers binnen die uit een land komen met een verhoogd risico op besmetting. Daarom starten we daar.
- Als daar nou blijkt dat het echt een toegevoegde waarde heeft om al die terugkomende mensen meteen te testen dan gaan we ook verder uitrollen.
- Naar andere vliegvelden, maar ook breder naar bijvoorbeeld internationale trein en bus stations.
- Het doel is wel om alle reizigers die Nederland binnen komen uit een land of gebied met een verhoogd coronarisico meteen een test aan te bieden.
- De verdere uitrol moet nog nader uitgewerkt worden, Schiphol is het begin, die start volgende week.

Q: Gaat u reizigers die terugkeren uit risicogebieden registreren / (steekproefsgewijs) controleren?

- Ja, dit gaan we doen
- Zoals gezegd starten we volgende week met een teststraat op Schiphol waar iedereen die terugkomt uit een land of gebied met verhoogde corona risico's getest kan worden.
- Ook om te zien hoeveel mensen er nou zonder klachten, want met klachten mag je sowieso niet vliegen, toch positief testen als ze uit zo'n land terugkomen.
- Dit vervangt de quarantaine niet maar kan wel helpen in de naleving ervan.
- We maken voor deze mensen gelijk een afspraak voor een week later, voor de tweede (controle) test
- Daarnaast gaan we ook mensen nabellen die terugreizen uit oranje gebied om ze te vragen of ze in quarantaine zijn gegaan en, zo nee, ze te verzoeken om dit alsnog te doen.
- Er is hier een vorm van registratie voor nodig, dit gaan we doen met behulp van de passagierslijsten die we opvragen waar dat mogelijk is.

Hoe staat het met de app?

- De app wordt naar verwachting in week van 17 augustus beschikbaar in de app stores. Vanaf dat moment beproeven we de app ook in de GGD-praktijk.
- Tijdens de praktijktest in Twente en Drenthe, testen we – samen met de medewerkers van het Bron-en Contactonderzoek van de GGD - de werkwijze en evalueren we het trainingsmateriaal. Ook de uitvoeringsgevolgen voor de GGD worden in kaart gebracht.
- Vanaf 1 september – als de GGD'en er helemaal klaar voor zijn, zal de app landelijk worden ingevoerd en start een publiekscampagne.
- Volgende week stuur ik een brief naar de Kamer met de meeste recente stand van zaken van de CoronaMelder.

Hoe werkt de app?

- De app stuurt je een bericht als je in de buurt bent geweest van iemand die besmet is met het coronavirus. Je gaat dan in isolatie. Wil je weten of je ook besmet bent, dan kun je je gratis laten testen op 7 dagen na het risicovolle contact. Zo voorkom je dat jij het virus onbewust op anderen overdraagt.

Wat is doel van de app?

- De app vult het contactonderzoek van de GGD aan. Met CoronaMelder kunnen meer contacten van een besmette persoon sneller bereikt worden. Ook worden personen bereikt die besmette personen zich niet kunnen herinneren of die ze niet kennen. Zo willen we de verspreiding van het virus indammen.

Is het gebruik van de app vrijwillig?

- Gebruik van de app is vrijwillig. De app is volledig anoniem en er wordt geen informatie over jou of je locatie opgeslagen. Je hoeft geen persoonlijke gegevens in te voeren. Ook niet als je corona hebt.

Eerder kondigde u aan dat Rotterdam ook een testregio zou worden. Waarom noemt u wel Twente, maar niet Rotterdam?

- GGD-regio Rotterdam-Rijnmond keek ernaar uit aan deze praktijktest deel te nemen, maar kampt met een forse toename van het aantal geteste coronagevallen. Dit brengt het nodige extra werk met zich mee voor GGD-medewerkers.
- Hierdoor hebben zij niet de benodigde capaciteit voor de praktijktesten van de CoronaMelder. Hierin worden namelijk ook de werkprocessen intensief beproefd en indien nodig aangepast. Drenthe is bereid gevonden om als tweede regio mee te doen aan de praktijktest.

Fractie:

Kamerlid:

Vraagnr:

Q: Hoe gaat u ervoor zorgen dat die doorlooptijden nou eens korter worden?

- Allereerst begint het bij de burger, die bij milde klachten SNEL een afspraak moet maken.
- Ik onderneem de volgende acties samen met de GGD'en en de labs:
 - o Er moeten meer teststraten komen met name in grote steden waar de druk nu erg hoog is.

- Het webportaal waarin een afspraak gemaakt kan worden, en een negatieve testuitslag wordt gecommuniceerd gaat vanaf half augustus live.
- Testen moeten door de labs frequenter worden opgehaald bij de testlocaties.
- Het landelijk callcenter voor het terugbellen van negatieve testuitslagen zal worden opgeschaald.
- De structurele vertragingen bij een aantal labs zijn opgelost. Dit heeft al geleid tot versnelling bij deze betrokken labs.

Fractie:

Kamerlid:

Vraagnr:

Q: Het aantal mensen dat zich laat testen neemt af. Wat gaat u daaraan doen? Zou de campagne niet wat dwingender van toon moeten worden?

- Een groot aantal mensen laat zich testen. We moeten echter blijven inzetten op maximale testbereidheid, zeker nu het aantal besmettingen toeneemt.
- Voor het najaar is een geïntegreerde campagne in de maak gericht op het belang van de maatregelen en motivatie om te testen. Hierin wordt ook speciaal aandacht besteed aan communicatie richting jongeren.
- De testcampagne op radio, televisie, online en in socials, is naar aanleiding van de recente toename van het aantal besmettingen geïntensiveerd incl. de dringende oproep om je, ook bij milde klachten, te laten testen.
- Daarnaast worden in regio's waar nieuwe clusters ontstaan, de regionale GGD en Veiligheidsregio ondersteund met landelijke communicatie. Bijvoorbeeld bij de recente toename van het aantal besmettingen in de Moslimgemeenschap.
- De communicatie richting jongeren en bijvoorbeeld arbeid gerelateerde clusters verloopt ook regionaal gerelateerd aan het type cluster.
- Communicatie met studenten loopt via de opleidingen. Hoe dichterbij de doelgroep, hoe beter de boodschap wordt overgebracht. Hierin komt ook de testboodschap naar voren.

- Daarnaast worden de drempels om een test te laten afnemen verlaagd. Enerzijds door een digitaal portaal dat halverwege augustus live gaat, waarin afspraken gepland kunnen worden via DigiD en een negatieve uitslag wordt getoond. Anderzijds doordat er meer teststraten worden ingericht waardoor de afstand naar een teststraat korter wordt.
- Verder laat ik het RIVM onderzoek doen naar golfbewegingen in de testbereidheid.

Fractie:

Kamerlid:

Vraagnr:

Q: Gaat u ook reizigers die uit oranje gebieden komen testen?

- Voor terugkerend toerisme uit oranje gebieden per vliegtuig is een additionele teststraat op Schiphol een eerste stap. Daarvoor zijn de voorbereidingen nu in volle gang. Het gaat om circa 5000 reizigers per dag die uit Europese en oranje gebieden komen op Schiphol. Het gaat hier om asymptomatische testen.
- Na deze test op Schiphol moeten mensen nog wel maximaal 14 dagen in thuis quarantaine. Testen vervangt de quarantaineperiode dus niet.
- Invliegend toerisme dat in NL blijft wordt bij de gate opgevangen en voorgesteld direct te testen in de teststraat in de vertrekhal.
- Afhankelijk van de wijzigingen in het testbeleid zal voor reizigers die maximaal 14 dagen in quarantaine dienen te blijven (vooralsnog) na 7 dagen een nieuwe testafspraken worden ingepland. Na een tweede negatieve test kan de quarantaineperiode dan mogelijk worden opgeheven.
- Voor terugkerend autoverkeer uit oranje gebieden zijn onder andere posters bij de grensovergangen, tankstations en op matrixborden die oproep om in quarantaine te gaan en te testen bij klachten.

Fractie:

Kamerlid:

Vraagnr:

Q: Gaat u ook mensen zonder klachten testen?

- Op dit moment wil ik dit gedeeltelijk wel gaan doen, maar alleen wanneer dit gericht is.
- Allereerst gaan we dit doen bij mensen die uit oranje risicogebieden komen op Schiphol.
- Ten tweede zal dit gebeuren bij een proef met de CoronaApp in Twente. Wanneer mensen een melding krijgen dat ze contact hebben gehad met iemand die corona heeft, kunnen zij zich, ook zonder klachten, na 7 dagen laten testen. Bij de invoering van de app op 1 september, kan dit mogelijk worden opgeschaald.
- Voor risico contacten die voortkomen uit het Bron en Contactonderzoek, kan asymptomatisch testen van belang zijn, zolang de doorlooptijden van het BCO kort genoeg is. Ik heb het OMT gevraagd mij te adviseren vanaf welk moment het asymptomatisch testen bij nauwe contact uit het BCO voldoende toegevoegde waarde heeft.
- Snelheid is hierin van groot belang, en dus ook het besluit van mensen om zich snel bij milde klachten te laten testen.

Fractie:

Kamerlid:

Vraagnr:

Q: Zijn er wel genoeg testlocaties?

- De dekking van het aantal testlocaties is steeds beter, maar in sommige regio's zijn er nog te lange reistijden.
- Ook is er onder bepaalde groepen en in bepaalde stadsdelen onvoldoende opkomst bij de teststraten. Daar moeten we iets aan doen.
- GGD-en zijn druk bezig dit verder uit te breiden. Sinds 1 juni zijn het aantal testfaciliteiten sterk uitgebreid van 80 naar 105 en de komende weken breidt men dit verder uit.
- Komende weken maak ik op basis van een opschalingsplan van de GGD-GHOR nadere afspraken met GGD-en:
 - Om meer reguliere teststraten op te zetten
 - Extra mobiele teststraten (zoals bijv. een bus in Amsterdam) inrichten.
 - De thuisbemonstering beter te organiseren.
 - Over een landelijk in te zetten mobiele teststraat op plaatsen waar het ineens oploopt.

Fractie:

Kamerlid:

Vraagnr:

Q: Waarom laten testuitslagen soms nog steeds te lang op zich wachten?

- Snelheid bij het testen en traceren is van groot belang.
- Het is mijn streven om 2 x 24 uur op korte termijn te behalen (afspraak - > afname, afname -> uitslag)
- Dat begint bij het besluit van de burger om bij milde klachten zich SNEL te laten testen
- De afgelopen weken zat de bottleneck vooral in de testafnamecapaciteit in bepaalde regio's. Dit kwam met name doordat de testbereidheid ineens sterk opliep. Hier moest op worden geanticipeerd, er zijn extra teststraten opgericht in de grote steden maar dat gaat niet in 1 klap. Bij vele andere GGD-en is de doorlooptijd een stuk beter.
- Ook zijn sommige laboratoria laat met het terugkoppelen van uitslagen; die worden gepusht om verder te versnellen.
- Ook in het terugbellen van negatieve uitslagen zit soms te veel vertraging. Ook dit had te maken met de plotselinge sterke toename van de testafnames.
- De GGD'en zijn deze vertragingen aan het oplossen. Vanaf half augustus gaat een portaal live waarin mensen een afspraak kunnen plannen en hun negatieve uitslag te kunnen inzien. De druk op het callcenter zal hierdoor afnemen.
- Ik heb de GGD-GHOR gevraagd te komen met onorthodoxe oplossingen om het terugbellen van uitslagen

op korte termijn te versnellen, waarbij de nadruk ligt
natuurlijk op positieve uitslagen.

Fractie:

Kamerlid:

Vraagnr:

Q: Is het niet een zorgelijke ontwikkeling dat/ wat vindt u van het feit dat een commerciële partij een test aanbiedt op luchthaven Eindhoven?

- Deze testen betreffen uitreizende mensen, of voor vakantie of voor zaken. In beide gevallen is het prima dat men daar zelf voor betaald. En deze test lijkt kwalitatief goed. Prima dat de markt hier een voorziening voor creëert.
- Testen via de GGD worden in het kader van de publieke gezondheid uitgevoerd.

Q & A soorten vaccins**Q: Waarom worden er zoveel verschillende vaccins aangekocht?**

Antwoord:

- We willen zo snel mogelijk een oplossing beschikbaar hebben om deze crisis het hoofd te bieden. Daar is een vaccin voor nodig.
- We zien een aantal zeer kansrijke initiatieven, maar we weten nu nog niet welk vaccin het eerst beschikbaar is. Dat hangt af van de onderzoeken die nu gaande zijn.
- Investeren op meerdere kandidaten zorgt ervoor dat we onze kansen om snel een vaccin hebben spreiden.
- Ook is het mogelijk dat we straks verschillende vaccins nodig hebben voor verschillende groepen in de samenleving. De experts van de Gezondheidsraad en het RIVM adviseren hierover.

Q: Hoe zit het met de verschillende typen vaccins?

Antwoord:

- Er zijn verschillende soorten vaccins, die op verschillende manieren worden gemaakt.
- Nederland zet samen met de Europese Commissie in op de meest kansrijke initiatieven. Dat betekent dat we met de wetenschappelijke experts goed kijken naar de vaccins die nu al in een ver ontwikkelstadium zijn.
- Er zijn vijf verschillende soorten vaccins:
 - Dood virus
 - Verzwakt virus
 - Een vector: een ander virus dat mensen niet meer ziek kan maken en is aangepast om een klein stukje DNA of RNA uit het coronavirus aan het immuunsysteem te laten zien, zodat antistoffen worden aangemaakt.
 - DNA/RNA-vaccins
 - Eiwit (subeenheid) vaccin: Een vaccin dat alleen heel specifieke stukjes van een virus bevat. Voor bescherming tegen COVID-19 wordt er veel onderzoek gedaan naar subeenheidvaccins.
- Ook binnen deze soorten verschillen de kandidaat-vaccins van elkaar.

Q & A aankoop vaccins**Q: Informatie over Sanofi**

Antwoord:

- De Commissie heeft vrijdag in een persbericht aangegeven dat de gesprekken zijn afgerond. De volgende stap is het opstellen van een contract voordat de afspraken daadwerkelijk definitief worden.
- Op basis van het persbericht kan worden aangegeven dat 300 miljoen vaccins beschikbaar komen voor de lidstaten van de EU in het 3^e en 4^e kwartaal van 2021.
- Nederland heeft recht op een aandeel naar rato van bevolkingsomvang van 3,89% dus dat betekent ruim 11,6 miljoen vaccins.
- Het vaccins bevindt zich in de fase van preklinische testen.
- Nederland is via het Joint Negotiation Team betrokken bij de onderhandelingen.

Q: Hoe werken de afspraken met de Commissie ?

Antwoord:

- De Europese Commissie sluit namens de lidstaten contracten af met farmaceuten over de levering van bepaalde volumes Covid-19-vaccins tegen een bepaalde prijs en op een bepaald moment.
- De Commissie spreekt in het contract een aanbetaling af met farmaceuten die nodig is voor aankoop van grondstoffen en opschalen van de capaciteit. Deze investering komt uit het Europese budget voor Emergency Support Initiative. Afhankelijk van de deal kan van de lidstaten een extra bijdrage passend zijn.
- Na afsluiten van het contract hebben lidstaten vijf werkdagen de tijd om aan te geven dat zij niet mee doet aan het contract (opt-out).
- Daarna zijn de lidstaten gebonden aan de levering van de vaccins naar rato van de bevolkingsomvang volgens de voorwaarden van het contract.
- Zodoende heeft een contract dat de Commissie, ook namens Nederland, sluit, budgettaire gevolgen voor Nederland.
- NL ontvangt van alle deals waaraan het meedoet op basis van het bevolkingsaandeel 3,89% van het totale volume.
- Dus indien AZ 300 miljoen vaccins levert, ontvangt Nederland 3,89% daarvan = 11,6 miljoen vaccins.
- Vanzelfsprekend vindt de levering pas plaats op het moment na goedkeuring door het EMA.

Q: Hoe gaat u de Kamer informeren over de gemaakte afspraken ?

Antwoord:

- Ik ben graag zo transparant mogelijk in de richting van de Kamer en zal uw Kamer informeren zodra een deal gesloten of een contract ondertekend is.
- Na het afronden van de gesprekken, volgt het opstellen van het contract.
- De Nederlandse onderhandelaars zijn gebonden aan een contractueel vastgelegde geheimhoudingsplicht om beïnvloeding van onderhandelingen met andere partijen te voorkomen. Het gaat bovendien veelal om beursgevoelige informatie.
- Daarom zoek ik naar het meest geschikte instrument om uw Kamer te informeren: idealiter bij openbare brief maar soms in een meer vertrouwelijke vorm.

Q: Hoe gaat het verder ?

Antwoord:

- De Commissie en de lidstaten in het Joint Negotiation Team voeren samen gesprekken met een groot aantal bedrijven. Met een deel daarvan zal een contract gesloten worden.
- De Commissie werkt daarbij aan een breed portfolio met verschillende typen vaccins en verschillende aanbieders, zoals ook geadviseerd wordt door internationale wetenschappelijke experts.
- Immers, we weten pas op het laatste moment of een vaccins inderdaad de eindstreep gaat halen.

Q: Gaat u de grieprik verplichten?

Antwoord:

- Nee, zeker niet voor iedereen.
- Er is wel nagedacht over het verplichten van de griepvrijheid voor zorgmedewerkers.
- Ook daar zien we vooralsnog nog voldoende kansen om de vaccinatiebereidheid op andere manieren te verhogen. Dit wordt ondersteund door het onderzoek dat Ecorys in opdracht van het ministerie heeft uitgevoerd.
- Uit de flitspeiling van het RIVM blijkt dat de bereidheid om een griepvrijheid te halen nu groter is met 5 tot 7% extra t.o.v. vorig jaar.
- Er is extra vaccin ingekocht om op deze toename te anticiperen.
- De staatssecretaris en ik overleggen met koepels van zorgmedewerkers over de stappen die we kunnen zetten om de vaccinatiegraad onder zorgmedewerkers te verhogen.
- Zoals eerder aangegeven, mocht blijken dat dit niet de gewenste effecten heeft, dan zullen we ons beraden op een verplichting voor zorgmedewerkers.

Fractie:

Kamerlid:

Vraagnr:

Q: Hoe staat het met de Coronawet?

- Het wetsvoorstel is op 13 juli aangeboden aan de Tweede Kamer
- De Tweede Kamer organiseert op 4 september een hoorzitting/rondetafelgesprek
- De Tweede Kamer heeft verder afgesproken dat de Kamerleden uiterlijk 10 september een schriftelijke inbreng indienen
- Het kabinet zal dan zo spoedig mogelijk op de schriftelijke inbreng reageren
- Als de Tweede Kamer akkoord is, moet het wetsvoorstel ook behandeld worden in de Eerste Kamer

Fractie:

Kamerlid:

Vraagnr:

Q: Hoe staat het met de Lessons Learned brief?

- De brief met geleerde lessen zal zoals gezegd voor 1 september naar de Tweede Kamer worden gestuurd.
- We hebben ondanks de zomervakantie veel aanmeldingen. De komende week zullen ongeveer 80 externe deskundigen aan verschillende thematafels in gesprek gaan over de geleerde lessen. Van velen hebben we al schriftelijke inbreng ontvangen. Deze bevindingen zullen worden meegenomen in de strategie voor het komende najaar.
- Het traject van lessen trekken is bedoeld om met de kennis van nu te kijken naar welke dingen hetzelfde of anders gedaan kunnen worden.
- Het lessons learned traject loopt parallel aan de aanvullende maatregelen naar aanleiding van het toegenomen aantal besmettingen. Daarover ging de persconferentie vandaag en stuurden we recente brieven naar de Tweede Kamer gestuurd.

Fractie:

Kamerlid:

Vraagnr:

Q:

Wie is verantwoordelijk voor het toezicht op de slachthuizen, waar ligt de regie?

- Op dit moment houden zowel ISZW als NVWA en Veiligheidsregio/GGD toezicht bij slachthuizen.
- Vanwege het hoge aantal besmettingen heeft het kabinet besloten om een samenwerkingsplatform arbeidsmigranten en COVID-19 te laten optuigen waarin veiligheidsregio's en landelijke inspecties participeren evenals het RIVM.
- Hier worden de signalen die ze ieder afzonderlijk hebben bij elkaar gebracht, geduid en vertaald naar preventieve en repressieve interventies.
- Door deze samenwerking ontstaat gecoördineerde slagkracht en kunnen maatregelen beter worden afgestemd.
- Het samenwerkingsplatform zal ook gebruikt worden voor andere risico-sectoren waar veel arbeidsmigranten werkzaam zijn.
- Het platform is vanaf 1 september volledig operationeel, maar de deelnemende partijen hebben zowel op landelijk als regionaal niveau nu al veelvuldig contact.

Fractie:

Kamerlid:

Vraagnr:

Q:

Hoe is de situatie bij Van Rooi Meat in Helmond?

- De Veiligheidsregio, DPG, NVWA, ISZW en GGD houden samen vinger aan de pols – vanuit hun eigen disciplines.
- Dit gebeurt in afstemming met het landelijk samenwerkingsplatform arbeidsmigranten en COVID-19.
- Dit is een combinatie van gesprekken van de GGD-IZB arts met arbo-arts en onaangekondigde inspecties.
- ISZW heeft vorige week vrijdag een onaangekondigde inspectie gedaan waarbij geen onregelmatigheden zijn gevonden.

Q. Bent u op de hoogte van het onderzoek van de TU Eindhoven waarbij geconcludeerd is dat in een kwart van de scholen de ventilatie niet goed genoeg is? (RTL nieuws)

Antwoord:

- Goed ventileren is noodzakelijk is voor een gezond en prettig binnenklimaat.
- Bovendien helpt het om de overdracht van ziekteverwekkers die luchtweginfecties veroorzaken, zoals het coronavirus, te voorkomen.
- Woningen en (bedrijfs)gebouwen, inclusiefscholen, (bestaande en nieuwbouw) moeten voldoen aan de eisen die aan goede ventilatie worden gesteld die in het Bouwbesluit en de geldende landelijke richtlijnen staan.
- In het Bouwbesluit staan specifieke eisen voor gebouwen met een onderwijsfunctie.
- Op dit moment is er geen aanleiding om de eisen in het Bouwbesluit aan te passen. Het is van belang na te gaan of ruimtes die voor bepaalde activiteiten gebruikt worden, hiervoor ook oorspronkelijk bedoeld waren en het ventilatiesysteem hiervoor geschikt is, zoals in gymzalen en klaslokalen
- Als er twijfel bestaat of het aanwezige ventilatiesysteem aan het Bouwbesluit voldoet of het gebouw is van functie veranderd worden gebouwbeheerders geadviseerd om advies in te winnen van een

onafhankelijk expert over het ventilatiesysteem, het gebruik hiervan of over de mogelijkheden om toch aan de eisen te voldoen.

Q:

Zijn bewoners en medewerkers van verpleeghuis De Tweemaster besmet via het ventilatiesysteem?

- Het is mogelijk dat dit zo is.
- In de media is een vertrouwelijk verslag gepubliceerd van een signaleringsoverleg voor professionals.
- Dit soort verslagen is vertrouwelijk omdat ze mogelijk terug te herleiden zijn naar individuele personen.
- *(NB Dit is dus niet het rapport dat is opgesteld op basis van de vragen die VWS een paar weken geleden aan het RIVM heeft gesteld)*
- In dit overleg is onder andere gesproken over het ventilatiesysteem en de airco in een verpleeghuis waar een aantal filters positief zijn bemonsterd op RNA (=resten van het virus).
- Het is nog niet zeker of het ventilatiesysteem een rol heeft gespeeld in de uitbraak. Er vindt nog aanvullend onderzoek plaats om de uitbraak verder in kaart te brengen, waaronder sequencing van de patiëntenmonsters.
- Dat onderzoek hoopt onder andere uit te wijzen of het virus waarmee de bewoners en medewerkers besmet zijn dezelfde stam heeft.

- Na afronding van het gehele onderzoek volgt de eindrapportage met definitieve conclusies.
- NB Dit onderzoek is niet de reden geweest om de adviezen van het RIVM over ventilatie aan te passen. Recirculatie van lucht in dezelfde ruimte werd al afgeraden. De aanleiding voor de aanpassing zijn vragen van het ministerie van VWS en voortschrijdende wetenschappelijke inzichten op basis van (recente) literatuur en adviezen van het Europese RIVM over ventilatie.

Q:

Algemene adviezen rondom ventilatie?

- *Naar aanleiding van voortschrijdende wetenschappelijke inzichten op basis van (recente) literatuur en adviezen van het Europese RIVM over ventilatie, heeft het RIVM zijn adviezen over ventilatie aangescherpt.*
- Goed ventileren is noodzakelijk is voor een gezond en prettig binnenklimaat.
- Bovendien helpt het om de overdracht van ziekteverwekkers die luchtweginfecties veroorzaken, zoals het coronavirus, te voorkomen.
- In het Bouwbesluit staan de eisen die minimaal aan goede ventilatie worden gesteld.
- Het is belangrijk het ventilatiesysteem goed te onderhouden.

- Ik roep alle bedrijven, instellingen en andere organisaties op om zo snel mogelijk te controleren of hun ventilatiesysteem voldoet aan de eisen voor de gebruiksfunctie van het gebouw uit het Bouwbesluit.
- Daarnaast gelden er uit voorzorg specifieke adviezen op het gebied van ventilatie en verkoeling:
 - vermijd recirculatie binnen één gemeenschappelijke ruimte waar meerdere personen gedurende langere tijd bij elkaar zijn.
 - Vermijd ook het ontstaan van luchtstromen door mobiele (zwenk)ventilatoren en airco's in gemeenschappelijke ruimtes.

Fractie:

Kamerlid:

Vraagnr:

Q: Is zingen in de kerk verboden?

- Nee, dat is niet verboden
- Op 24 juni is in de MCCb besloten om zingen en schreeuwen in groepsverband te verbieden, behalve voor zangers, zangkoren en zanggroepen
- Tijdens het daaropvolgende plenaire debat in de Tweede Kamer heeft u in reactie op vragen van het lid Van der Staaij gezegd dat u dat verbod in kerken niet wilde juridiseren en handhaven
- In de aanwijzing is om die reden ook een uitzondering gemaakt op het verbod voor zingen als onderdeel van belijdenis van een geloofsovertuiging of levensbeschouwing
- Wel is opgenomen dat bij zingen de daarvoor opgestelde richtlijn van het RIVM gevolgd moet worden (richtlijn van 30 juni)
- Op 10 juli heeft minister Grapperhaus ook met vertegenwoordigers van religieuze organisaties afgesproken om terughoudendheid te betrachten met zingen in gebedshuizen

